

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 11

Indhold

- MARK
- Vinterraps
- Vinterbyg

MARK

Vinterraps

Af planterådgiver Niels Holmgaard

Vurder glimmerbøsser kritisk – ofte er bekæmpelse unødvendig

Der rapporteres vidt forskelligt om forekomsten af glimmerbøsser i raps, både hvad angår antal, og hvor lette de er at finde. I langt de fleste tilfælde vurderes angrebene dog at ligge under skadestærsklen på 10-12 glimmerbøsser pr. plante.

Mange marker er desuden i begyndende blomstring, hvor glimmerbøsserne ofte opholder sig inde i blomsterne – og i denne fase gør de ikke skade.

Vi opfordrer derfor til en kritisk vurdering af behovet for bekæmpelse i den enkelte mark. Unødvendig bekæmpelse bør undgås, både af hensyn til resistensudvikling og for at skåne nyttedyr.

Billede 1 Glimmerbøsser i raps. (Foto: Jens Peder Pedersen, SAGRO)

Skulpesnudebiller og skulpegalmyg i vinterraps – overvågning og bekæmpelse

Skulpesnudebiller begynder at trænge ind i vinterrapsmarkerne allerede fra begyndende blomstring. For at mindske skader anbefales det at bekæmpe billerne gennem hele blomstringsperioden, hvis der findes 1-2 biller pr. plante.

Den mest pålidelige metode til at vurdere angreb er at banke rapsens skud ned i en bakke eller lignende. Visuel inspektion uden opsamlingsbakke er upræcis og bør undgås.

Hver larve æder 3-5 frø, og der ses typisk kun én larve pr. skulpe. Angreb fører til nødmodning og åbner for sekundære svampeinfektioner. Derudover kan skaderne bane vej for skulpegalmyg, som selv kan lægge æg i skulper, især hvis de er under 2 cm lange.

Skulpegalmyg – særligt problematisk ved markkanter

Der findes desværre ingen præcise værktøjer til at fastlægge behovet for bekæmpelse af skulpegalmyg. Erfaringer med gule limplader har været skuffende, da galmyggene, som kun måler 1-2 mm, ikke let kan skelnes fra andre små insekter.

Angreb er ofte værst i markens randzoner, især de yderste 3-4 meter. Dette skyldes, at skulpegalmyg overvintrer i gamle rapsmarker, har kort levetid og ringe flyveevne. Marker med god læ er også mere udsatte.

Skulpegalmyg i vinterraps – overvågning, bekæmpelse og midler

Flyvetidspunktet for skulpegalmyg under blomstring kan følges via en temperaturbaseret model. Følg aktuelle risikovurderinger for skulpegalmyg i vinterraps, hvor opsummeringen af graddage starter 1. april. Modellen kan forudsige tidspunktet for forekomst, men ikke angrebsstyrken. Bekæmpelse bør overvejes, når graddagetallet når det gule risikoniveau. Dette ser *tidligst* ud til at kunne nås ca. 5. maj. HUSK kontakt-midler holder under en uge i raps med meget ny vækst. Det giver derfor ingen mening f.eks. at medtage insektmiddel i en svampebehandling lige omkring påske.

Ved angreb ses mange larver pr. skulpe, som får skulperne til at springe op for dernæst at miste samtlige frø. Skulpegalmyg er derfor **mere tabsgivende** end skulpesnudebiller.

Hvornår skal man bekæmpe?

Bekæmpelse anbefales i hele marken ved første flyvning, hvis der tidligere har været udbredte angreb på ejendommen (karakteriseret ved mange gule og opsprungne skulper). I andre tilfælde kan randbehandling være tilstrækkelig.

Skulpegalmyg udvikler én generation over 3-4 uger. Bekæmpes første generation effektivt, er det ofte unødvendigt at bekæmpe anden generation.

Midler og dosering

Ved kraftige angreb af både skulpesnudebiller og skulpegalmyg kan der være behov for 2-3 behandlinger, da midlernes virkning kun varer ca. 5-6 dage. Nye, ubeskyttede skulper dannes løbende under blomstring.

Se Tabel 1 for detaljerede midler og doseringer. Her er en opsummering:

- **Kaiso Sorbie:** Indeholder dobbelt aktivstof ift. Lamdex. Anvendes i halv dosis.
- **Lamdex:** Effektiv, men vær opmærksom på maksimalt antal behandlinger.

Tabel 1 Doser for anbefalede midler mod skulpesnudebiller og -galmyg i raps.

	Lamdex	Kaiso Sorbie
Normal dosis skulpesnudebiller og skulpegalmyg	0,3	0,15
Anbefalet dosis	0,2	0,1
Max. antal behandlinger pr. vækstsæson i raps	3	1
Må udsprøjtes hele døgnet	nej	nej
Pris, kr. pr. normaldos (inkl. afgift, ekskl. moms)	171	173

Vinterbyg

Af planterådgiver Niels Holmgaard

Vi begynder at se stigende forekomster af svampesygdomme i vinterbyg. Derfor en opfordring til at du følger udviklingen i din mark. Specielt i marker med forfrugt byg, der er etableret uden pløjning, skal du være på vagt.

Herunder ser du skadestærkslerne for svampe i vinterbyg:

- **Bygrust:** Over 10 % angrebne planter.
- **Meldug:** Over 25 % angrebne planter.
- **Bygbladplet:** Over 10 % angrebne planter.
- **Skoldplet:** Over 10 % angrebne planter og mindst 3 dage med nedbør. Der tælles fra vækststadium 31, og der tælles maks. 14 dage tilbage i tiden.

Ovenstående tærskler er fastsat ud fra, at der i de tidlige vækststadier medtælles angreb på hele planten og fra og med vækststadium 32 (2 knæ udviklet) medtælles kun angreb på de 3 øverste fuldt udviklede blade af hovedstrå.

For svampebekæmpelse i vinterbyg, henvises der til **TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 9**

Hermed vil redaktion ønske jer alle en god påske.